

ΑΝΤΙ ΤΟΥΟΜΑΪΝΕΝ

Ο ΠΙΟ ΑΣΤΕΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ. THE TIMES

ΠΑΡΑΓΩΝ ΛΑΓΟΣ

Το έργο έχει εκδοθεί με την
οικονομική υποστήριξη του

FINNISH
LITERATURE
EXCHANGE

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Παράγων λαγός**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Jäniskerroin

Από τις Εκδόσεις Otava, Ελσίνκι 2020

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Antti Tuomainen

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Ρίικα Πούλκκινεν, Μαρία Μαρτζούκου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Kid-Ethic

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Antti Tuomainen, 2020

Published by agreement with Salomonsson Agency.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2022, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4458-1

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4459-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiu Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΑΝΤΙ
ΤΟΥΟΜΑΪΝΕΝ

ΠΑΡΑΓΩΝ ΛΑΓΟΣ

Μετάφραση από τα φινλανδικά:
Ρίικα Πούλκκινεν – Μαρία Μαρτζούκου

*Στους φίλους που γνωρίζω με το μικρό τους όνομα
Ευχαριστώ*

ΤΩΡΑ

Κοιτάζω τον λαγό στα μάτια καθώς τα φώτα σβήνουν.

Σφίγγω το σωληνάριο βιομηχανικής κόλλας στο αριστερό μου χέρι, το κατσαβίδι στο δεξί, και αφουγκράζομαι. Ο λαγός παίρνει άλλες διαστάσεις στο μισοσκοτάδο. Το κεφάλι του φουσκώνει, τα μάτια του γουρλώνουν και οι άκρες των αυτιών του χάνονται κάπου ψηλά, τα δόντια του απλώνονται μπροστά μου σαν χαυλιόδοντες. Ξαφνικά, το τρίμετρο σουλούπι του γίνεται διπλάσιο σε μέγεθος και πολύ πιο απειλητικό. Μοιάζει με φύλακα του ίδιου του σκοταδιού. Τώρα φαίνεται να με κοιτάζει σαν να είμαι ένα λαχταριστό καρότο.

Εννοείται πως δεν ισχύει τίποτα τέτοιο. Ο γιγάντιος γερμανικός λαγός είναι φτιαγμένος από σκληρό πλαστικό και μεταλλικά εξαρτήματα.

Ο χώρος είναι μεγάλος, ψηλός και έρημος. Το πάρκο περιπέτειας «ΧαράΜας» μυρίζει ακόμα διασκέδαση και πρόχειρο φαγητό, η μυρωδιά των ζαχαρωτών έχει κολλήσει στα ρούχα.

Στέκομαι ανάμεσα στις τσουλήθρες και το τρενάκι και περιμένω. Η σκαλωσιά δίπλα μου έχει αποκτήσει ξαφνικά μεγάλη σκιά. Ένα αμυδρό φως ξεχύνεται από την ένδειξη «έξοδος» στην πόρτα και από τα φανάρια και τα φλας των οχημάτων και των παιχνιδιών διαφόρων διαστάσεων που βρίσκονται στον χώρο. Το αποτέλεσμα είναι ένας θολός φωτισμός, ένα μείγμα από σκούρο πράσινο, πορτοκαλί

του συναγερμού και αποχρώσεις του κόκκινου από τα κουμπιά εκκίνησης.

Αν είχα βρεθεί σε παρόμοια κατάσταση πριν από λίγο καιρό, θα νόμιζα ότι τα φώτα έσβησαν τόσο ξαφνικά είτε λόγω διακοπής ρεύματος είτε εξαιτίας κάποιου τεχνικού προβλήματος. Τελευταία όμως έχω μάθει ότι αυτό που παλιότερα φαινόταν πιθανό ανήκει όλο και συχνότερα στην κατηγορία των απίθανων. Και αντίστροφα, αυτό που πριν κατάφερνα να το αποκλείσω από την καθημερινότητά μου, αξιολογώντας πιθανότητες και αναλύοντας ρίσκα, αποτελεί στην ουσία πια τη ζωή μου.

Βήματα. Δεν ξέρω γιατί δεν τ' άκουσα νωρίτερα.

Οι πελάτες είχαν φύγει εδώ και μια ώρα και ο τελευταίος υπάλληλος πριν από μισή.

Από εκείνη τη στιγμή δούλευα μόνος μου, έλεγξα τα μηχανήματα, διέσχισα στα τέσσερα τον Λαβύρινθο Φραουλίτσα φορώντας πλαστικά γάντια: τα παιδιά αφήνουν πίσω τους οτιδήποτε, από το περιεχόμενο μιας πάνας μέχρι ρούχα και απομεινάρια φαγητού. Σκαρφάλωσα σε διάφορα επίπεδα, σκάλες και αναβαθμίδες, καθάρισα το Τούνελ Μασκαρά και πολλά αγωνιστικά Χελωναμάξια, έλεγξα ότι οι περικοκλάδες στο Μαγικό Κάστρο δεν ήταν μπλεγμένες μεταξύ τους αλλά δεμένες οριζόντια, έτοιμες για τα λιγδωμένα δάχτυλα των επόμενων μικρών Ταρζάν. Έπειτα, άρχισα να επισκευάζω τον χαλασμένο λαγό. Το δεξί του αυτί, σε ύψος δυομισι μέτρων, είχε σπάσει ανεξήγητα. Οι πελάτες μας έχουν κατά μέσο όρο εκατόν είκοσι πόντους ύψος, η διάμεσος μπορεί να είναι ακόμα πιο μικρή.

Είμαι σχεδόν σίγουρος πως ο ήχος των βημάτων έρχεται από την κατεύθυνση της καφετέριας Κυρτό Κέικ. Ανήκουν σε άνθρωπο που προσπαθεί να προχωρήσει όσο πιο αθόρυβα γίνεται, το μέγεθός του όμως το καθιστά αδύνατον.

Κάνω λίγο στο πλάι κι έπειτα οπισθοχωρώ μερικά βήματα προς το Μαγικό Κάστρο. Συγχρόνως, διακρίνω πρώτη φορά αυτόν που έρχεται. Ένας χοντροκομμένος, μαυροντυμένος άντρας περπατάει όσο πιο προσεκτικά μπορεί. Φαίνεται να με ψάχνει κοντά στον λαγό, έχω όμως ήδη προλάβει να φτάσω δίπλα στο γκαράζ των αγωνιστικών Χελωναμαξιών, σ' ένα σκοτεινό σημείο. Κάνω κι άλλο πίσω, με στόχο την πύλη του Μαγικού Κάστρου. Από εκεί υπάρχει πέρασμα στο πίσω μέρος του Μυστήριου Καταρράχτη, ο οποίος δεν είναι βέβαια πραγματικός. Είναι ένας τοίχος αναρρίχησης φτιαγμένος από μπλε σχοινιά. Η διαδρομή μέσα στο Μαγικό Κάστρο θα είναι και αυτή ένα θέμα. Όπως και να 'χει, σίγουρα δε θα επιχειρήσω να δραπετεύσω με Χελωναμάξι που πιάνει το πολύ δέκα χιλιόμετρα την ώρα.

Ο άντρας έχει σταθεί μπροστά στον λαγό. Διακρίνω το προφίλ του, το φως ασφαλείας φέγγει πίσω του και σχηματίζει γύρω από το ξυρισμένο κεφάλι του έναν φωτοστέφανο πράσινο σαν το φαρμάκι. Κάτι κουβαλάει στο δεξί του χέρι. Ο άντρας και ο λαγός βρίσκονται περίπου είκοσι μέτρα μπροστά μου προς τα δεξιά. Η είσοδος του Μαγικού Κάστρου απέχει περίπου επτά μέτρα μπροστά και αριστερά. Προχωρώ αθόρυβα. Έχω κάνει τη μισή απόσταση, όταν ο άντρας γυρίζει απότομα. Με βλέπει και το χέρι του σηκώνεται.

Μαχαίρι.

Ένα μαχαίρι είναι καλύτερο από πιστόλι. Δεν απαιτεί περαιτέρω εξηγήσεις. Δε θα σταθώ όμως να υπολογίσω τα επιχειρήματα υπέρ του ενός και του άλλου.

Βουτάω μέσα στο Μαγικό Κάστρο. Καταφέρνω να περάσω την πρώτη δοκιμασία, τα κινούμενα σκαλιά, και ακούω τον άντρα πίσω μου. Δεν ουρλιάζει να σταματήσω, δε φωνάζει. Έχει έρθει για να σκοτώσει. Το δωμάτιο με το στρα-

βό πάτωμα έχει κουπαστές που ακολουθούν τη διαδρομή για να το διασχίσεις. Η διαφυγή είναι δύσκολη και ακόμα πιο αργή απ' όσο είχα φανταστεί. Στον χώρο μπαίνει φως από δύο πλαστικά παράθυρα. Ο άντρας εμφανίζεται στην πόρτα. Σταματάει, ίσως για να υπολογίσει την κατάσταση. Μετά τρέχει ξοπίσω μου. Τραβάει τις κουπαστές με το ελεύθερό του χέρι για να τρέξει πιο γρήγορα, τις γραπώνει σαν μπάρα άρσης βαρών. Το κόλπο του λειτουργεί και αρχίζω να αμφισβητώ το σχέδιό μου.

Φτάνω στην πόρτα του δωματίου, προχωρώ στο τούνελ που στροβιλίζεται ελεύθερα κι έχει μήκος τεσσάρων μέτρων και πέφτω αμέσως δεξιά. Το τούνελ γυρίζει ασταμάτητα σαν να μη συνδέεται με το υπόλοιπο περιβάλλον. Κάνω δυο περιστροφές μέχρι να καταφέρω να σταθώ στα τέσσερα. Μπουσουλάω προς την έξοδο. Ο μεγαλόσωμος άντρας μπαίνει στο τούνελ και αλλάζει τα πάντα. Δεν μπορώ να μείνω όρθιος, ούτε στα τέσσερα. Πετάγομαι στο πλάι, ανάσκελα, μπρούμυτα. Ακούω τον άνδρα να χτυπιέται στους τοίχους και στο πάτωμα του τούνελ. Δε φωνάζει. Βγάζει πνιχτούς ήχους και βρυχηθμούς. Στροβιλιζόμαστε μέσα στο τούνελ σαν δύο μεθυσμένα φιλαράκια.

Με προφταίνει.

Φτάνω στην άλλη άκρη του τούνελ, μπουσουλάω ένα μέτρο, έπειτα άλλο ένα, έπειτα σηκώνομαι πάλι όρθιος. Όλος ο κόσμος κουνιέται και ταλαντεύεται, νομίζω πως περπατάω στα κύματα. Φτάνω στα λεγόμενα σκαλιά. Έχουν μέγεθος μικρού ποδιού και είναι κομμάτι του σχεδίου μου. Γι' αυτόν τον λόγο έχω κρατήσει σφιχτά στο χέρι μου το σωληνάριο με την κόλλα. Ανοίγω το καπάκι, πασαλείφω κόλλα τα σκαλιά που περνάω. Ο άντρας περπατάει πιο αργά ψάχνοντας την ισορροπία του κι έτσι η κόλλα προλαβαίνει να κολλήσει στις σόλες των παπουτσιών του.

Προχωράω παραπατώντας, αφήνω πίσω μου κόλλα από το σωληνάριο. Τα σκαλιά φαίνεται να αιωρούνται στο ύψος του δεύτερου ή τρίτου ορόφου. Έχει περισσότερο φως. Λες και οι διάφορες λάμπες του χώρου έχουν σμίξει διαπερνώντας τον χωρίς εμπόδια. Νιώθω ότι ισορροπώ ψηλά, στον νυχτερινό δροσερό ουρανό. Φροντίζω να μην παραπατάω. Από κάτω δεν υπάρχει τίποτα επικίνδυνο, μόνο μια βαθιά και μαλακιά θάλασσα από κομμάτια αφρολέξ. Η πτώση όμως θα προκαλούσε μοιραία καθυστέρηση. Ρίχνω μια ματιά πίσω μου και βλέπω...

Μαχαίρι.

Καταλαβαίνω στη στιγμή από την κίνησή του ότι το μαχαίρι δεν προορίζεται μόνο για μάχες από κοντινή απόσταση αλλά επίσης...

Το ρίχνει.

Το μαχαίρι πετάει στον αέρα. Προλαβαίνω να ξεφύγω ώστε να μη με βρει στην καρδιά. Μου σκίζει το αριστερό μπράτσο, αλλά δεν καρφώνεται. Το σωληνάριο μου πέφτει. Ο άντρας βγάζει δεύτερο μαχαίρι από το μπουφάν του. Αρχίζω να τρέχω προς το Δωμάτιο Φλίπερ. Τότε ακούω τη φωνή του για πρώτη φορά.

«Στάσου!» μου φωνάζει. «Δεν αστετεύομαι. Θέλω να σου δείξω...»

Τα επιχειρήματα δε με πείθουν. Συνεχίζω προς το Δωμάτιο Φλίπερ. Σκοντάφτω στο σκοτάδι πρώτα σε μια μαλακιά λαστιχένια κολόνα, μετά σε μια άλλη. Έπειτα χτυπάω και το πληγωμένο μου μπράτσο. Ο πόνος απλώνεται σε όλο το σώμα, παραλίγο να με γονατίσει. Είμαι μπαλάκι σ' ένα σκοτεινό φλίπερ. Φως μπαίνει μόνο από τις εισόδους. Το κέντρο του δωματίου είναι εντελώς σκοτεινό. Το καλό είναι ότι σ' αυτές τις συνθήκες δεν μπορεί να ρίξει το μαχαίρι, δεν υπάρχει ευθεία γραμμή. Κρατάω το δεξί μου χέρι μπροστά μου

καθώς πέφτω στα ελαστικά τοιχώματα και εκσφενδονίζομαι στην άλλη πλευρά. Προχωράω προς το φως και τον ακούω να χτυπιέται με δυσκολία πέτρα-δώθε μέσα στο φλίπερ. Ελπίζω η κόλλα στις σόλες των παπουτσιών του να τον καθυστερήσει λίγο.

Φτάνω στον καταρράκτη, γλιστράω ανάμεσα από τα σκοινιά στον πίσω χώρο που οδηγεί στην αποθήκη. Καταφέρνω να βγάλω το κλειδί από την τσέπη του παντελονιού. Το γυρνάω στην κλειδαριά αλλά η πόρτα δεν ανοίγει. Τραβάω το πόμολο μέχρι να καταλάβω τι έχει συμβεί. Οι κλειδαριές έχουν αλλάξει. Γιατί όμως αλλάχθηκαν ακριβώς σήμερα και γιατί εγώ δεν ενημερώθηκα;

Επιστρέφω στον καταρράκτη, τον διασχίζω. Βλέπω τον άντρα στην άλλη άκρη που προσπαθεί να βγάλει ένα κομμάτι μοκέτα από τη σόλα του. Κάνω ό,τι μπορώ. Τρέχω και πηδάω. Βρίσκομαι ήδη στον αέρα. Πέφτω πάνω στην ασφάλινη τσουλήθρα με τόσο οδυνηρό τρόπο ώστε βάζω τις φωνές. Αρχίζω να τσουλάω. Η τσουλήθρα κάνει στροφές και κύκλους. Η πληγή στο μπράτσο μου τονίζει τις αλλαγές της βαρύτητας στις διαφορετικές φάσεις της καθόδου. Η τσουλήθρα και ο πόνος μοιάζουν να είναι αφόρητος συνδυασμός, σαν ποδήλατο χωρίς σέλα: πρέπει να φτάσω αλλά χωρίς να καθίσω.

Πέφτω από τον σωλήνα σ' ένα μαλακό χαλί, σηκώνομαι όρθιος και ξαφνιάζομαι. Από την τσουλήθρα δεν ακούγεται τίποτα. Ο άντρας δεν είναι μέσα στον ασφάλινο σωλήνα. Δεν μπορώ να δω μέχρι πάνω, αλλά υποθέτω ότι έχει μείνει εκεί.

Πρέπει να διασχίσω όλο το Μαγικό Κάστρο ξανά, τρέχω για να γυρίσω στον λαγό και μετά να φτάσω στην έξοδο. Αυτό παίρνει χρόνο, αλλά δεν έχω επιλογή. Τα κλειδιά μου δεν ταιριάζουν σε άλλες πόρτες, μόνο η εξώπορτα ανοίγει από μέσα χωρίς κλειδί. Στην τελευταία γωνία σταματάω, κοιτάζω πίσω και αφουγκράζομαι. Ούτε βλέπω ούτε ακούω κάτι.

Αρχίζω να τρέχω. Τρέχω κατευθείαν προς τον λαγό. Τρέχω, και μόλις τον φτάνω, από πίσω του εμφανίζεται ο εύσωμος άντρας. Μου παίρνει ένα χιλιοστό του δευτερολέπτου για να επεξεργαστώ αυτό που βλέπω. Για την απότομη και αθόρυβη εμφάνισή του υπάρχει μια εξήγηση: είτε επίτηδες είτε από σύμπτωση, έχει καταφέρει να κολλήσει κομμάτια αφρολέξ στις σόλες των παπουτσιών του. Έχει κατέβει κάτω και τα βήματά του είναι αθόρυβα χάρη στο αφρολέξ.

Γίνομαι έξαλλος.

Παίζω με τους κανόνες. Άλλη μια φορά.

Τρέχω ακόμα. Δεν μπορώ να σκεφτώ τίποτα πέρα από τον λαγό. Πέφτω πάνω του και ο λαγός πέφτει πάνω στον άντρα. Πέφτουμε όλοι. Καταλήγουμε στο τσιμεντένιο δάπεδο. Ο άντρας με βλέπει δίπλα του την ίδια στιγμή που τον διακρίνω κι εγώ. Εκείνος είναι πιο γρήγορος. Δεν προλαβαίνω να ξεφύγω εντελώς και μου καρφώνει το μαχαίρι. Η λεπίδα σκίζει το μπούτι μου, διαπερνάει το παντελόνι και κολλάει στο κοντραπλακέ από κάτω. Έχω παγιδευτεί. Φωνάζω και προσπαθώ να πιάσω κάτι στα χέρια μου.

Το αντί του λαγού.

Έχει ξεκολλήσει πάλι.

Πιάνω το αντί, χτυπάω μ' αυτό προς την κατεύθυνση του άντρα. Κάτι πετυχαίνω. Σηκώνομαι, το παντελόνι μου σκίζεται. Ο άντρας ψαχουλεύει μέσα στο μπουφάν του. Τρίτο μαχαίρι, αυτό παραπάει, σκέφτομαι. Ενεργώ πριν προλάβει να το πετάξει ή να με καρφώσει. Χτυπάω, χτυπάω ξανά. Χτυπάω μέχρι που η οργή και ο θυμός δε σηκώνουν πια το χέρι μου. Θέλει ώρα μέχρι να γίνει αυτό. Αφήνω το αντί. Ο χώρος είναι έρημος και σιωπηλός. Ακούω μόνο την ανάσα μου. Κοιτάζω τριγύρω.

Ο χώρος μοιάζει διαφορετικός.

Πάροχο περιπέτειας για όλη την οικογένεια.

Ξαφνικά, δυσκολεύομαι να θυμηθώ πώς κατέληξα να είμαι υπεύθυνος για όλο αυτό. Αυτό και πολλά άλλα – όλα ξαφνικά, ανεξέλεγκτα και απρόβλεπτα.

Το επάγγελμά μου είναι αναλογιστής.

Δε συνηθίζω να διευθύνω τέτοια πάρκα και, κυρίως, δε σκοτώνω ανθρώπους χτυπώντας τους με το αυτί ενός πλαστικού λαγού.

Αλλά, όπως είπα, εδώ και πολύ καιρό η ζωή μου δε συμπίπτει πια με τις αξιολογήσεις των πιθανοτήτων.

ΤΡΕΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ
ΚΑΙ ΠΕΝΤΕ ΗΜΕΡΕΣ ΝΩΡΙΤΕΡΑ

Σεπτέμβριος στο Κανελμάκι. Δεν υπάρχει τίποτα πιο όμορφο. Χρωματιστά φύλλα, οι πιο λογικές τιμές ανά τετραγωνικό μέτρο σε όλη την πόλη.

Νωρίς το πρωί μοσχοβολούσε φθινόπωρο, ο αέρας καθαρός, το έχουν δείξει και οι μελέτες, και δροσερός. Σταγόνες δροσιάς είχαν μαζευτεί πάνω στα φύλλα, ο πρωινός ήλιος τις έκανε να λάμπουν σαν ανάλαφροι καθρέφτες. Στεκόμεν στο μπαλκόνι μου, στον τέταρτο όροφο, και διαπίστωνα για άλλη μια φορά πως βρισκόμουν στο σωστό μέρος και τίποτα δε θα μπορούσε να μου αλλάξει γνώμη.

Η περιοχή γύρω από τον σταθμό του προαστιακού στο Κανελμάκι ήταν ιδανική. Χρειαζόμουν δυόμισι λεπτά για να φτάσω στον σταθμό με γρήγορο περπάτημα. Το τρένο με πήγαινε στη δουλειά μου, στην Πάσιλα, σε οχτώ λεπτά, και μια φορά τον μήνα σινεμά, στο κέντρο, σε δεκατρία. Τα διαμερίσματα ήταν οικονομικά σε σχέση με τη θέση τους κοντά στο κέντρο, και επιπλέον είχαν σχεδιαστεί έξυπνα και λειτουργικά χωρίς χαμένα τετραγωνικά. Δεν υπήρχε τίποτα διακοσμητικό ή άχρηστο.

Ήταν σπίτια χτισμένα την εποχή της λογικής, στα μέσα

της δεκαετίας του 1980. Κάποιοι θεωρούσαν το τοπίο τσιμεντένιο, ακόμα και καταθλιπτικό. Φαίνεται όμως πως έβλεπαν μόνο την επιφάνεια, τα επαναλαμβανόμενα μονότονα σχήματα και το κυρίαρχο γκριζο χρώμα, την εκπληκτική ομοιότητα. Έκαναν το λάθος που κάνουν τόσο συχνά οι άνθρωποι. Δεν υπολόγιζαν με μεγαλύτερη ακρίβεια.

Και οι υπολογισμοί, όπως ήξερα από πείρα, φανέρωναν τι ήταν όμορφο και τι όχι.

Το Κανελμάκι ήταν όμορφο.

Πήρα άλλη μια βαθιά ανάσα και μπήκα μέσα. Πήγα στο χολ και φόρεσα το μπουφάν. Έκλεισα το φερμουάρ, αφήνοντας το λίγο ανοιχτό στο πάνω μέρος. Η γραβάτα μου γυάλιζε, ο κόμπος ήταν καλοφτιαγμένος και ισορροπημένος. Κοιτάχτηκα στον καθρέφτη. Γνώριζα καλά τον άνδρα μπροστά μου. Στα σαράντα δύο μου χρόνια ευχόμενι μόνο ένα πράγμα.

Να υπάρχει λογική.

Η αναλογιστική επιστήμη εφαρμόζει τα μαθηματικά και τη στατιστική και χρησιμοποιείται στην αξιολόγηση των κινδύνων —ή των ρίσκων— στον τομέα της ασφάλισης, ώστε να καθοριστεί μια συμφέρουσα τιμή. Αυτός είναι ο επίσημος ορισμός. Όπως πολλούς ορισμούς που ακούγονται επίσημοι και συνεπώς βαρετοί, έτσι και τον συγκεκριμένο ο κόσμος δεν τον κατανοεί. Ακόμα και αν αυτό δε συμβαίνει πάντα, ελάχιστοι προσέχουν τις λέξεις *συμφέρουσα τιμή* και σίγουρα δε θα ρωτούσαν τι ακριβώς σημαίνουν.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες βγάζουν κέρδος. Από τις ασφάλειες ατυχημάτων, για παράδειγμα, ακόμα και τριάντα τοις εκατό. Μόνο λίγες εταιρείες μπορούν να φτάσουν τέτοια νούμερα. Οι ασφαλιστικές τα καταφέρνουν, γιατί ξέρουν ότι

οι άνθρωποι δεν έχουν πολλές εναλλακτικές. Η ασφάλιση, εννοείται, δεν είναι υποχρεωτική –ο καθένας αποφασίζει για τον εαυτό του–, αλλά τελικά επιλέγουν να ασφαλίσουν τουλάχιστον την κατοικία τους. Οι ασφαλιστικές γνωρίζουν επίσης ότι ο άνθρωπος είναι εύθραυστος και ευάλωτος και ότι η ευρηματικότητά του στο να δημιουργεί προβλήματα αυξάνεται εκθετικά σε σύγκριση με όλα τα άλλα είδη του ζωικού βασιλείου. Έτσι, οι ασφαλιστικές υπολογίζουν αυτή τη στιγμή ακόμα και την πιθανότητα οι άνθρωποι να γλιστρούν και να πέφτουν στις αυλές τους, να αυτοτραυματίζονται με διάφορα αντικείμενα, να ρίχνουν στον κάδο απορριμμάτων κάρβουνα που είναι ακόμα αναμμένα, να τρακάρουν ο ένας τον άλλον με τα ολοκαίνουρια τζετ σκι τους, να προσπαθούν να πιάσουν κάτι πίσω από το βάζο στο ψηλότερο ράφι, να στήριζονται μεθυσμένοι σ' ένα γιαπωνέζικο μαχαίρι ψαριού, να ρίχνουν πυροτεχνήματα στα μάτια τους αλλά και στων άλλων – την επόμενη χρονιά.

Δύο παράγοντες είναι, δηλαδή, σίγουροι για μια ασφαλιστική εταιρεία. Ο άνθρωπος είναι πρακτικά αναγκασμένος να ασφαλιστεί, ενώ αρκετοί άνθρωποι –παρά τις προειδοποιήσεις– αυτοπυρπολούνται. Ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο παράγοντες, ας πούμε ανάμεσα στο μολύβι και το σπίρτο, εργάζεται ο αναλογιστής. Δουλειά του είναι να σιγουρευτεί ότι ανεξάρτητα από την αποζημίωση που λαμβάνει ο αυτοπυρπολούμενος για το ατύχημά του, η εταιρεία βγάζει και πάλι κέρδος, ασφαλίζοντας εκείνον και πολλούς άλλους.

Εκεί –ανάμεσα στο μυτερό μολύβι και την καντή φλόγα– βρισκόμουν εγώ.

Η δουλειά μου βρισκόταν στη Βάσιλα. Το καινούργιο γραφείο στην Τεολισουσκάτου είχε κατασκευαστεί μόλις τον προηγούμενο χειμώνα. Μπήκαμε μέσα ενώ το χρώμα ακόμα μύριζε. Φτάνοντας στο ανοιχτό γραφείο, ένιωθα κάθε

πρωί το ίδιο ενοχλημένος και απογοητευμένος, σαν να είχε συσσωρευτεί μέσα μου μαύρος αιώνιος πάγος. Είχα χάσει το προσωπικό μου γραφείο, μου είχε μείνει μια θέση σ' ένα κοινόχρηστο τραπέζι.

Η λέξη θέση τα εξηγούσε όλα. Ήταν ένα στενό, μικρό κομμάτι του μεγάλου τραπέζιού στην πλευρά που βρίσκονταν τα παράθυρα. Απέναντι από αυτό το τραπέζι υπήρχε άλλο ένα παρόμοιο. Αντικριστά σε μένα καθόταν ο νεότερος μαθηματικός Μίκα Λεχικόινεν που μας μιλούσε συνεχώς για τα μπάριμπεκιοι στο σπίτι του. Αριστερά μου καθόταν ο νεότερος αναλυτής Κάρι Χάλικο που κάθε τόσο χαχάνιζε. Αντιπροσώπευαν τη λεγόμενη καινούργια γενιά της αναλογιστικής.

Ούτε αυτοί μου άρεσαν ούτε το ανοιχτό γραφείο. Είχε θόρυβο, οχλήσεις και διακοπές. Ανοησίες. Πρώτα απ' όλα ήταν γεμάτο κόσμος. Ούτε αυτά που έδειχναν να ενθουσιάζουν τους περισσότερους μου άρεσαν· απρόβλεπτες συζητήσεις, συνεχής ανταλλαγή συμβουλών, αστειάκια. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι σχέση είχαν με την απαιτητική αξιολόγηση των πιθανοτήτων. Ήδη πριν από τη μετακόμιση, είχα προσπαθήσει να πω ότι η δουλειά του τμήματός μας είναι να ελέγχει τα ρίσκα, ότι δεν είναι κανένα λούνα παρκ, αλλά τα λόγια μου δεν είχαν καμιά επιρροή σε όσους αποφάσιζαν.

Δεν ήμουν πια το ίδιο αποτελεσματικός. Ούτε τώρα έκανα λάθη, σε αντίθεση με όλους σχεδόν τους υπόλοιπους. Τη δουλειά μου την καθυστέρουσαν, ανάμεσα στα άλλα, οι διάφορες συναθροίσεις στη θέση του Χάλικο.

Ο Χάλικο γελούσε για τα πάντα. Έβαζε βίντεο για να δείξει τους πισινούς των αθλητών που έκαναν άλμα εις μήκος, ανόητους διαγωνισμούς τραγουδιού ή παράξενα κατοικίδια. Γελούσαν όλοι μαζί και το ένα βίντεο οδηγούσε στο άλλο. Ο αναλυτής ρίσκων χαχάνιζε. Κατά την άποψή μου, αυτή η συμπεριφορά δεν ταίριαζε σ' έναν αναλυτή ρίσκων.

Ένας άλλος ενοχλητικός ήταν ο Λεχικόινεν που μιλούσε ασταμάτητα. Τις Δευτέρες έλεγε τι είχε συμβεί το Σαββατοκύριακο, το φθινόπωρο τι είχε πάθει το καλοκαίρι, τον Ιανουάριο άκουσα τα πάντα για τα περασμένα Χριστούγεννα. Φαίνεται πως του συνέβαιναν πολλά. Επιπλέον, είχε ήδη πάρει διαζύγιο δύο φορές, γεγονός που για μένα έδειχνε ότι ο νεαρός μαθηματικός ήταν αδύναμος και αναξιόπιστος στην κατανόηση της επαναληψιμότητας.

Σήμερα το πρωί κάθονταν στις θέσεις τους ήδη πριν από μένα. Ο Χάλικο έξιψε το κοντοκουρεμένο κεφάλι του, ο Λεχικόινεν έσφιγγε τα χείλη του βυθισμένος σε κάτι που τον έκανε να χτυπά τα δάχτυλά του ρυθμικά στο μπράτσο της καρέκλας. Έδειχναν συγκεντρωμένοι στη δουλειά τους, γεγονός που με εξέπληξε κάπως. Κοίταξα το ρολόι στο τραπέζι. Εννιά ακριβώς. Οι ευέλικτη ζώνη είχε τελειώσει.

Μετά από τη μετακόμιση είχα αρχίσει να καθυστερώ κάθε πρωί περίπου μισό λεπτό για ν' αποφύγω τους πρωινούς χαιρετισμούς, και να το αποτέλεσμα, ίσα που προλάβαινα. Δεν το συνήθιζα. Άφησα την τσάντα κάτω και τράβηξα την καρέκλα μου. Ήταν η πρώτη φορά που άκουσα τις πλαστικές ρόδες να κυλούν πάνω στη μοκέτα. Ο ήχος ήταν ανατριχιαστικός, σαν να μου έξιψαν την πλάτη παγωμένα νύχια.

Ανοίξα τον υπολογιστή κι έλεγξα πως είχα στο τραπέζι όλα τα απαραίτητα για τις δουλειές της ημέρας. Τελευταία δούλευα μια αναφορά σχετικά με τη σχέση των αλλαγών στα διαγράμματα των επιτοκίων και τη βελτιστοποίηση των αποζημιώσεων στις διακυμάνσεις της οικονομίας. Σήμερα έπρεπε να την τελειώσω· είχε τραβήξει ήδη δύο βδομάδες.

Η ησυχία έμοιαζε με το νερό στο ποτήρι, ήταν διαφανής αλλά συγχρόνως πραγματική, χειροπιαστή.

Πληκτρολόγησα το όνομα χρήστη και τον κωδικό μου για να συνδεθώ στο σύστημα. Τα κουτάκια ταρακουνήθηκαν. Τα

κόκκινα γράμματα κάτω από τα κουτάκια με πληροφόρησαν ότι το όνομα χρήστη και ο κωδικός μου δεν ίσχυαν. Πληκτρολόγησα πιο προσεκτικά, φρόντισα τα κεφαλαία γράμματα να είναι κεφαλαία, τα μικρά να είναι μικρά και το κάθε γράμμα να γράφεται ακριβώς όπως έπρεπε. Το κουτάκι ταρακουνήθηκε. Τώρα εμφανίστηκαν δύο προτάσεις με κόκκινα γράμματα. Το όνομα χρήστη και ο κωδικός δεν ήταν σε ισχύ. Επιπλέον –αυτό είχε γραφτεί με ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ– μου είχε μείνει μόνο μια (1) προσπάθεια. Κοίταξα τον Λεχικόινεν πίσω από την οθόνη. Εκείνος χτυπούσε ακόμα το μπράτσο της καρέκλας με τα δάχτυλα, κοιτώντας από το παράθυρο προς τα ΜακΝτόναλντς. Κάρφωσα το βλέμμα μου πάνω του όσο επαναλάμβανα από μέσα μου το όνομα χρήστη και τον κωδικό μου. Φυσικά, τα ήξερα και τα δύο. Ήξερα επίσης ότι τα είχα γράψει σωστά και τις δύο φορές.

Ο Λεχικόινεν γύρισε το κεφάλι του ξαφνικά και τα βλέμματα μας διασταυρώθηκαν. Και με την ίδια ταχύτητα εκείνος έστρεψε το βλέμμα του πίσω στην οθόνη. Σταμάτησε να κουνάει τα δάχτυλά του. Τριγύρω το γραφείο βούιζε. Ήξερα ότι ο ήχος ερχόταν από το κλιματιστικό που ακουγόταν καθαρά αφού έλειπαν οι ανθρώπινες φωνές, αλλά το βουητό είχε τώρα κάτι που χωνόταν στο κεφάλι μου. Μπορεί να ήταν αυτό που με απέτρεψε να γυρίσω και να ρωτήσω τον Χάλικο αν είχε αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα για να συνδεθεί στο σύστημα.

Ακόμα κι αν είχε, το πρόβλημα είχε λυθεί πια. Ο Χάλικο κλίκαρε το ποντίκι του λες και ήταν έξαλλος μαζί του. Έβαλα τα χέρια μου στο πληκτρολόγιο κι ένιωσα τα παγωμένα νύχια να ξύνουν πάλι την πλάτη μου. Κουνούσα τα δάχτυλά μου προσεκτικά, συγκεντρώθηκα στο κάθε γράμμα. Έπειτα πάτησα Enter, φρόντισα να το πατήσω μονάχα μια φορά με ισορροπημένο συνδυασμό ταχύτητας και αποφασιστικότητας.

Δεν έκλεισα τα μάτια ούτε τρεμόπαιξα τα βλέφαρα. Εκείνο το πάτημα όμως μου δημιούργησε την αίσθηση ότι ξαφνικά, μια φυσιολογική μέρα, αποκοιμήθηκα ή έχασα τις αισθήσεις μου, και ξυπνώντας πάλι βρήκα μπροστά μου ένα τελείως διαφορετικό τοπίο. Η μέρα είχε χάσει τη λάμψη και τα χρώματά της, το σημείο ισορροπίας ολόκληρου του κόσμου είχε μετακινηθεί. Το κουτάκι στη μέση της οθόνης ταράκουνιόταν. Σε κλάσμα δευτερολέπτου εξαφανίστηκε.

Άκουσα μια γνώριμη φωνή.

«Κόσκινεν, μπορείς να έρθεις λίγο;»

Η τακτοποιημένη ζωή ενός μαθηματικού που
εργάζεται σε μια ασφαλιστική εταιρεία, υπολογίζοντας
ρίσκα και κέρδη, έρχεται τα πάνω κάτω όταν απροσδόκητα
χάνει τη δουλειά του και κληρονομεί ένα πάρκο
περιπέτειας μαζί με ένα σωρό προβλήματα.
Ένα ιδιόρρυθμο, έντονο και παραδόξως τρυφερό
θρίλερ που θα σας κάνει να γελάσετε από τον
βραβευμένο Φινλανδό συγγραφέα Άντι Τουομάινεν.

Νομίζετε ότι ξέρετε τι να περιμένετε από το σκανδιναβικό νουάρ:
έναν βασανισμένο ντετέκτιβ, ένα μουντό σκηνικό, βίαιους φόνους
που συνταράσσουν μια μικρή κοινότητα. Ο Φινλανδός Τουομάινεν τα
ανατρέπει όμως όλα αυτά... Το αυτί ενός τεράστιου πλαστικού λαγού
αποτελεί το βασικό όργανο του εγκλήματος και από εκεί και πέρα τα
πράγματα γίνονται ακόμα πιο διασκεδαστικά και ακόμα πιο αστεία.

THE GUARDIAN

Η σπουδαιότερη εξαγωγή της Φινλανδίας είναι ο Άντι Τουομάινεν.

Μ. ΤΖ. ΑΡΛΙΤΖ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

ΣΥΝΤΟΜΑ ΚΑΙ ΤΑΙΝΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΙΒ ΚΑΡΕΛ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 25508